

VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB

*Nagy Lea*Budapest-árral szemben,
hátra

Vörösesbarna, széles sáv, messzire látni a térben.
A szóltan Duna, s a művelt kalapos sétálgat e térben.
Majd a nép, az istenadta nép megy a munka felé kelletlen,
Illatos útról Hévvél, majd 3-sal nyugatra, árral szemben,
hátra.

Ormótlan, hízott lovak a Héven, ugaron futva lihegnek,
köszön a kevély, színes-nyomatató-külsejű nemzedék.
Utaz leszáll, fű közt, keskeny sétányon oson,
széles lépcsőn rohan, majd liheg az 1-es villamoson.

Majd Boráros tér, hűgyszagú betonon lohol a siető nép,
Budapest.
S itt egy másik hosszú lépcső, magasan meg a Petőfi híd,
alatta áll a 2-es, kecses sárga élőlény,
Proletár Balkánista elegáns belvárosba ér.

Itt, a Dohány utcai szórakozóhely közt haladok épp,
jómódú szajha utca, hisz' már a költő a gyalogos.
Egy perc múlva beérek, egy sarok innen a munkahelyem,
őrült hely, és azt a külföldit az utcán én nem irigylem.

Zsebből pénzt húznak, én meg pénzt keresek. Tudod kevesebbet,
mint amit ő költ, mármint maga a Költő, vele én nem is
versenyezhetek.

Húzza a cigány fülbe a nótát, fizeti a részeg nyomban, in-
nen meg
tőlem jobbra koldus muzsikál lent az aluljáróban.

Vége, kimegyek, és a szürke lyukból kiigyekszem a fényre,
piros az utca, sétálok egyre, nem sietek sehová végre.
Majd ahogy mélyül a válság, javul a műsor az Astorián,
diplomával, szívet tépőn hegedül lent a kéregető.

Hagyjuk, nézzük a Körutat. A vásárlót elszívta a pláza,
alszik a bolt, álmában déligyümölcs-kirakatra várva.
A síneket felszedték, újra, épül egy újabb tér,
csavarog az álmom, lábam öntudatlan sávra tér.

A körútnak vége, Boráros tér, Duna.
Piros sávjaid most már feketék, visszfény csillog rajta,
benne tükröződik Buda, majd
elmerengek mindezen, árral szemben, hátra.

A ROVATOT SZERKESZTI: KIRSCHNER PÉTER

GORDON ZSIGMOND
IFJÚSÁGA*Gács János*

A *Kondor Vilmos* álnév mögött rejtőzködő népszerű szerző – aki eddig már öt kötetet publikált a két háború közti és a háború utáni Budapest rejtelmeiről, sötét oldaláról –, most engedett a kordivatnak, és megírta az „előzmény-regényt”. Miként az előző köteteknek, ennek is Gordon Zsigmond, az Amerikát megjárt, vagány, szemfüles újságíró a főhőse, akivel most 1930-ban, közvetlenül a fővárosba érkezése után találkozunk. A történet szerint Gordon a kor legfontosabb délutáni bulvárlapjának, Az Estnek a hírlapírójaként dolgozik, ami valóban a legmegfelelőbb hivatás egy első pillantásra bűnügyinek látszó, de az érdekes cselekmény mellett igen gazdag kultúrhistoriai és várostörténeti ismeretanyagot felvonultató regény központi alakja számára.

A mindvégig lebilincselően izgalmas, fordulatos cselekmény során elkísérjük a főhőst többek között a végnapjait élő Tabánba (egy itt elkövetett, jelentéktelennek látszó gyilkossági ügygel indul a cselekmény), az angyalföldi Tripoliszba, és Kőbányára is. (A Váci út és Béke utca közötti terület – Felsőbikarét – volt egykor a legendás-kétes hírvú Tripolisz.)

Anélkül, hogy az érdekesítő bűnügyi történet lényegéről lerantanánk a leplet, annyit elárulhatunk, hogy a szerző egy nagyszabású, amerikai stílusú szélhámoságot telepít Budapestre, amelynek elkövetői a gazdagok kapzsiságát és a leleplezéstől való félelmüket

fordították a maguk javára. Nem valószínű, de talán nem is teljesen lehetetlen, hogy a gazdasági válság által sújtott Budapesten is megeshetnek ilyen történetek, hiszen ezeknek az a jellegzetességük, hogy nem kerültek nyilvánosságra.

Felvonulnak a könyvben a korabeli főváros jellegzetes alakjai. Közülük csak *Tarján Vilmost*, a rendőrségi hírlapíróból (azaz a főhős kollégájából) lett kávéháztulajdonos és a híres komikust, „a kis Rottot” említjük meg (*Rott Sándor* színész-színpadi szerző-komikus), akinek tréfáin két nemzedék nevette könnyesre magát. A kor valóságos szereplői közé illeszti be a szerző a könyv hőseit, akik között feltűnik például az idős *Strasznoff Ignác*, a századforduló leghíresebb magyar szélhámosa is, aki számos külföldi kalandja után talán valóban ismét Magyarországon élt, de aligha Budapesten, innen ugyanis ki volt tiltva.

Az olvasó bejárhatja Gordon Zsigmonddal a kor híres vagy hírhedt helyszíneit, többek között az előbb említett Tarján Vilmos mindkét kávéházát, a világhírű New Yorkot és annak margitszigeti filiáléját is, de elvetődünk főhősünkkel tabáni kiskocsmákba, mellékutcai kávémérésekbe, főúri villába és még egy titkos „melegbárba” is.

Érzékletes képet rajzol a szerző a körüli újság szerkesztőségek mindennapjairól, a számos jellegzetes újságcsináló szereplő mellett azt is bemutatva, miként használták ki maximálisan a gyors eszű újságírók az adott korszak kommunikációs lehetőségeit.

A könyvet olvasva világosan kitűnik, hogy Kondor Vilmos igen nagy gondot fordított a korabeli térképek, menetrendek, műsorfüzetek, napi- és hetilapok tanulmányozására, hogy hőse köré minél hitelesebb környezetet, atmoszférát teremtsen. Annál meglepőbb, hogy a zömében autentikusnak látszó szövegben mégis maradt néhány apró, de a szerző érzékelhető pontossága miatt igen feltűnő hiba. Kissé alaposabb szerkesztői munkával ezek nyilván kiküszöbölhetők lettek volna.

Csak a legfontosabbakat említjük meg, nem azért, hogy elvegyük a leendő olvasók kedvét, hanem inkább egy joggal várható második kiadás előkészítésének segítésére.

A mai Március 15. teret 1930-ban még Eskü térnek hívták, mai nevét csak 1948-ban kapta, a szabadságharc centenáriuma. A Rákóczi út és a Kiskörút kereszteződését sosem hívták térnek, s különösen nem *Apor Vilmos* térnek, hiszen Apor Vilmos ekkor még gyulai plébános volt, s csak másfél évtized múlva, győri püspökként halt mártírhálál.

A Kossuth téren a parlamenttel szemben ekkor a Kúria állt, nem pedig a Néprajzi múzeum. A „kisföldalatti” és a „Közért” szavakat 1930-ban bizonyosan nem használta senki.

A szállodai kifutófiú aligha örült volna, ha 1930-ban 5 krajcár borralót kap, hiszen akkor már 30 esztendeje a fillér volt az aprópénz.

Az viszont nem hiba, hanem élvezetes írói játék, hogy az idős *Strasznoff Esterházy Pétert* idézi: „egy bizonyos szint felett nem sülyed az ember egy bizonyos szint alá”.

Kondor Vilmos könyve a szó szoros értelmében lehetetlen, jó szívvel ajánlható mind a kalandos történetek, mind a régi Budapest élete iránt érdeklődő olvasók figyelmébe. ●

Libri 2016, 607 old. kemény kötés 3399 Ft

Az ingyenes kulturális események java:
WWW.BUDAPESTFREEEVENTS.COM

KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ

KOVÁTS KRISZTA – NYÁRY KRISZTIÁN: JÁTÉKOK ÉS SZERELMEK

Corvina Kiadó

Nyáry Krisztián tizennégy kultúrtörténeti miniszéje a játék témakörében magyar írókról, művészekről, szerencselovagokról, valamint egy CD *Kováts Kriszta* dalaival, *Fábri Péter* dalszövegeivel.

„Vannak ésjátékok, amelyeket a legnagyobb érzelmek mozgatnak.” (*Nyáry Krisztián*)

Ára: 3490 Ft

A KÖNYVFUGABOOKS AJÁNLATA

SALY NOÉMI (SZERK.) GELLÉRTHEGY. BUDAPESTI KULTÚRTÖRTÉNETI SÉTÁK III.

Fekete Sas Kiadó

Aki Budapesten romantikát keres, az biztosan erre veszi az irányt. De az is, aki különleges, a környéken csak itt élő növényeket szeretne látni, és az is, akit a 20. század első felének villaépítészeti remekei vonzanak. E könyv sokrétű kultúrtörténeti sétát kínál; segít eligazodni a városrésztől és meglepetésektől sem mentes történetében. Fejezetei egy olyan világról számolnak be, amely együtt él a 21. századi Budapesttel, mégis őrzi a maga több évszázados titkait.

Ára: 3500 Ft

GELENCSÉR GÁBOR: MAGYAR FILM 1.0

Holnap Kiadó

Könyvünkben a magyar film alkotóiról, meghatározó műfajairól és stílusairól olvashatunk az első magyarországi vetítéstől, vagyis 1896-tól a Saul fia 2016-os Oscar-díjáig.

A Magyar film 1.0 a Holnap Kiadó ismeretterjesztő sorozatában, a magyar művészet és művelődéstörténet fejezetei részeként jelenik meg. Reméljük, hogy olvasóink a könyv segítségével értőbb szemmel, több tudással és nagyobb élvezettel nézik majd a magyar filmművészet nagyszerű alkotásait.

Ára: 3500 Ft